

Verkefnið Saman gegn ofbeldi í 10 ár

Greinargerð dags. 19. ágúst 2025 fylgt úr hlaði

Mannréttindaráð dags. 21. ágúst 2025

Halldóra Dýrleifar Gunnarsdóttir,
jafnréttisráðgjafi og verkefnisstjóri Saman gegn
ofbeldi, mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu
Reykjavíkurborgar

Kynbundið ofbeldi

Í rannsókn á ofbeldi gegn konum (18-80 ára) sem Rannsóknarstofnun í barna- og fjölskylduvernd vann fyrir félags- og tryggingamálaráðuneytið árið 2010 kemur fram:

- ✓ Að rúmlega 42% aðspurðra kvenna á Íslandi hafa verið beittar ofbeldi einhvern tíma eftir 16 ára aldur.
- ✓ Að 22% hafa verið beittar ofbeldi í nánnum samböndum.

Áfallasaga kvenna – rannsókn:

- ✓ 40% hafa orðið fyrir líkamlegu og eða kynferðisofbeldi á lífsleiðinni.
- ✓ 32% hafa orðið fyrir ofbeldi á vinnustað á lífsleiðinni.
- ✓ 14% hafa einkenni áfallastreituröskunar.

Rannsókn(ir) undir hatti Áfallasögu kvenna

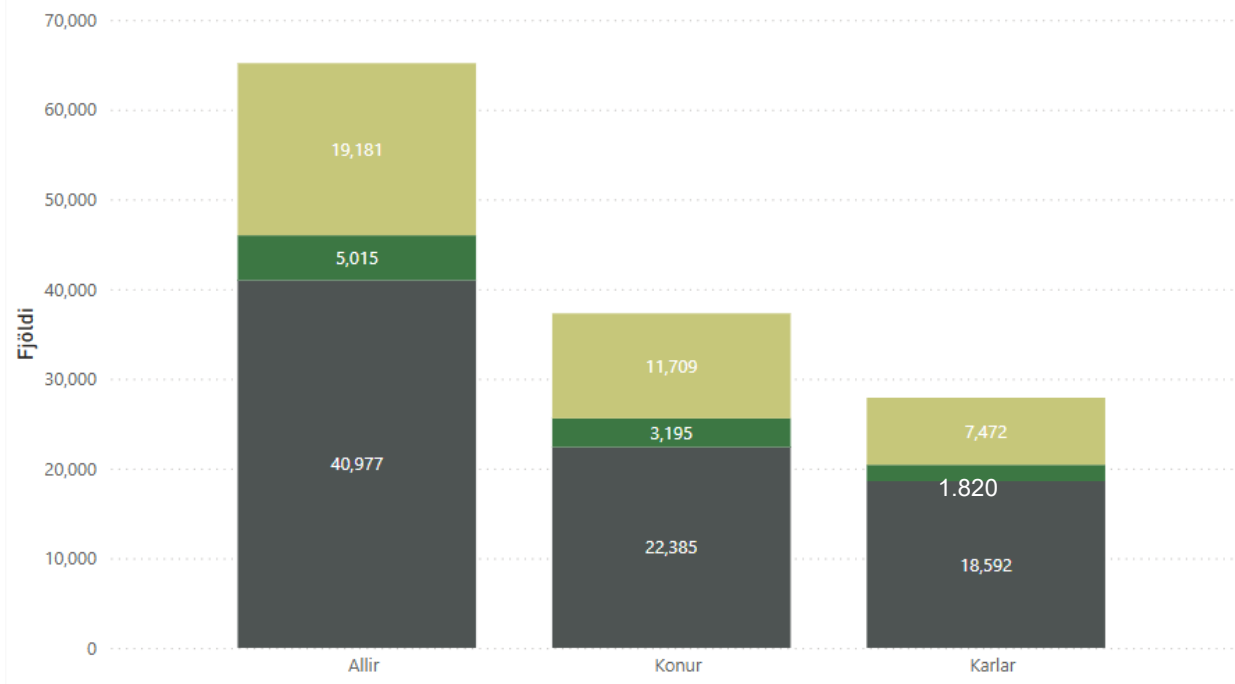
- Nýgengi geðraskana eykst í kjölfar áfalla þ.m.t. ofbeldis – kynferðisofbeldi, heimilisofbeldi.
- Tengsl áfalla og áfallatengdra raskana við þróun líkamlegra sjúkdóma.
- Fólk með áfalla- og streitutengdar raskanir; áfallastreituröskun, áfallastreituviðbrögð, aðlögunarröskun er í um:
- 30% aukinni áhættu á fjölmörgum sjálfsofnæmissjúkdómum.
- 30-60% aukinni áhættu á hjarta- og æðasjúkdómum og
- 50% aukinni áhættu á ýmsum lífshættulegum sýkingum

Örorku- og endurhæfingalífeyrir

Fjöldi örorku- elli- og endurhæfingarlífeyrisþega sem fengu greitt í síðasta mánuði eftir kyni

● Ellilífeyrir ● Endurhæfingarlífeyrir ● Örorkulífeyrir

„Það er eitthvað í þeim aðstæðum sem íslenskt samfélag býr konum sem skapar þeim auknar líkur á að fara á örorkulífeyri í samanburði við karla. Mögulegar skýringar gætu legið í kynbundinni verkaskiptingu á vinnumarkaði, aukinni byrði kvenna af heimilishaldi, af umönnun barna sem og eldri eða veikra fjölskyldumeðlima, og kynbundnu ofbeldi, svo dæmi séu nefnd.“
Úr skýrslunni fjöldapróun örorkulífeyrisþega. Kolbeinn Stefánsson, 2019

Tölur sóttar á Island.is ágúst 2025

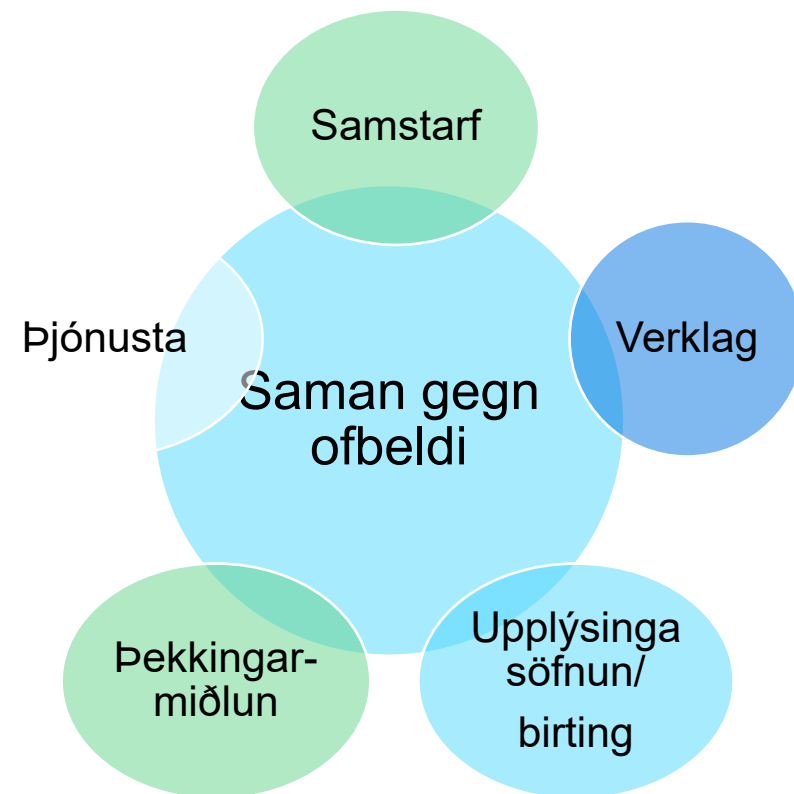
Örorkulífeyrir: Konur 11.709/karlar 7.472. Konur 61%
karlar 39%. Endurhæfing konur 64%, karlar 36%

Hvað er saman gegn ofbeldi?

Saman gegn ofbeldi er samvinnuverkefni Reykjavíkurborgar, Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu, Kvennaathvarfsins og Heilsugæslunnar á Höfuðborgarsvæðinu. Sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu tekur nú einnig þátt í verkefninu. Verkefnið hófst í janúar 2015.

Markmið samstarfsins er að auka þekkingarmiðlun og bæta verklag til að taka á þeim heimilisofbeldismálum sem upp koma í því skyni að tryggja öryggi borgarbúa á heimilum sínum, veita þolendum og gerendum betri þjónustu og bæta stöðu barna sem búa við heimilisofbeldi.

... Heimilisofbeldi er ofbeldi sem einstaklingur verður fyrir af nákomnum, þ.e. gerandi og þolandi eru skyldir, tengdir eða hafa sögu um tengsl...

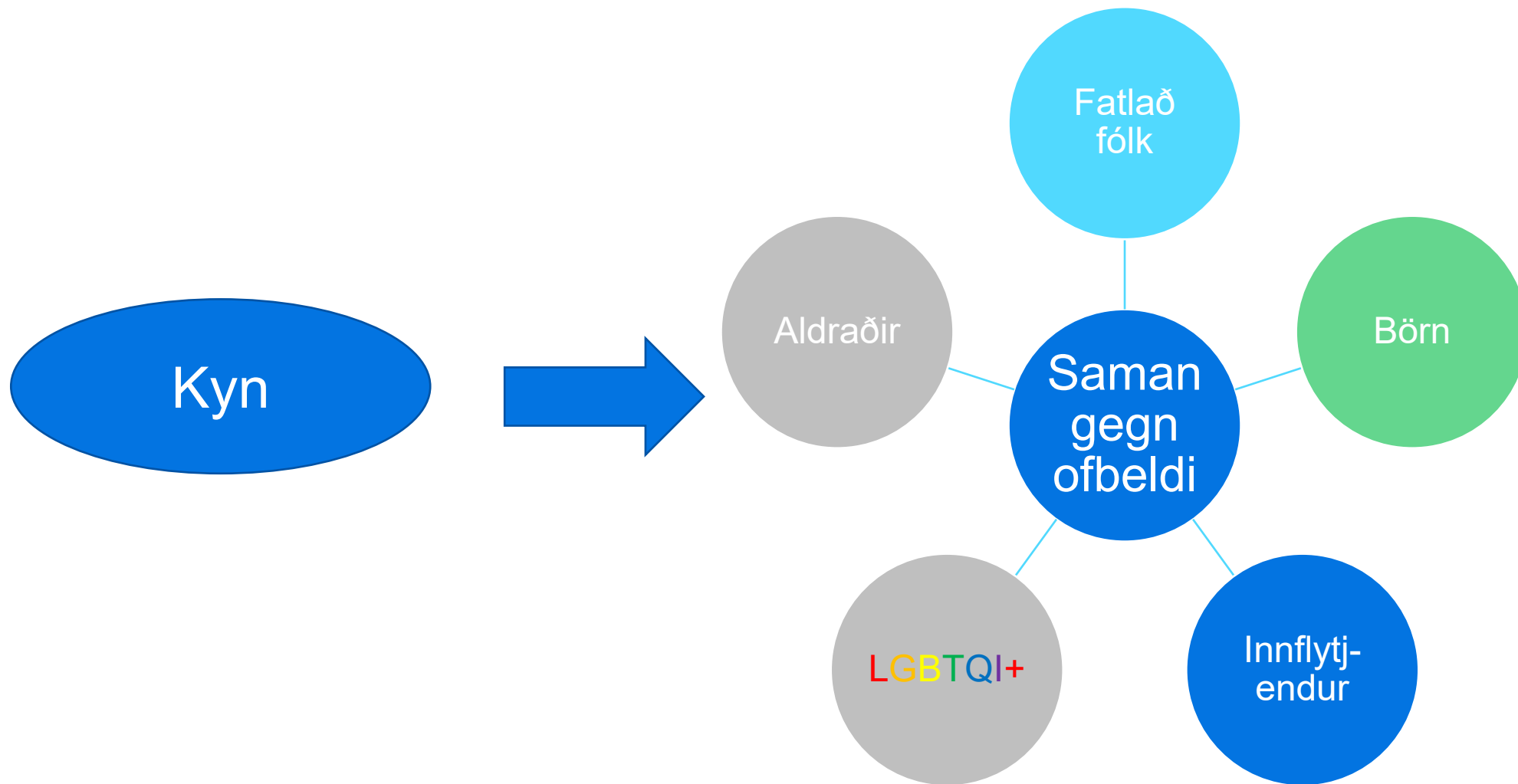

Ferlið í stuttu máli.....útkall

- Hringt er í 112. Ef það er útkall vegna heimilisofbeldis kemur lögreglan á staðinn. Ef það er barn eða börn á staðnum þá er einnig kölluð til starfsmanneskja barnaverndar Reykjavíkurborgar og félagsráðgjafi. Barnaverndarstarfsmanneskja styður við barnið/börnin en félagsráðgjafinn styður við brotapolu. Ef barn eða börn eru ekki á staðnum en tengd aðilum er það í verklagi að lögregla bjóði þjónustu félagsráðgjafa.
- Símtal við brotapolu næsta virka dag, félagsráðgjafi.
- Ráðgjöf og aðstoð á þjónustumiðstöð.
- Gerandi hvattur til að sækja sér meðferð.

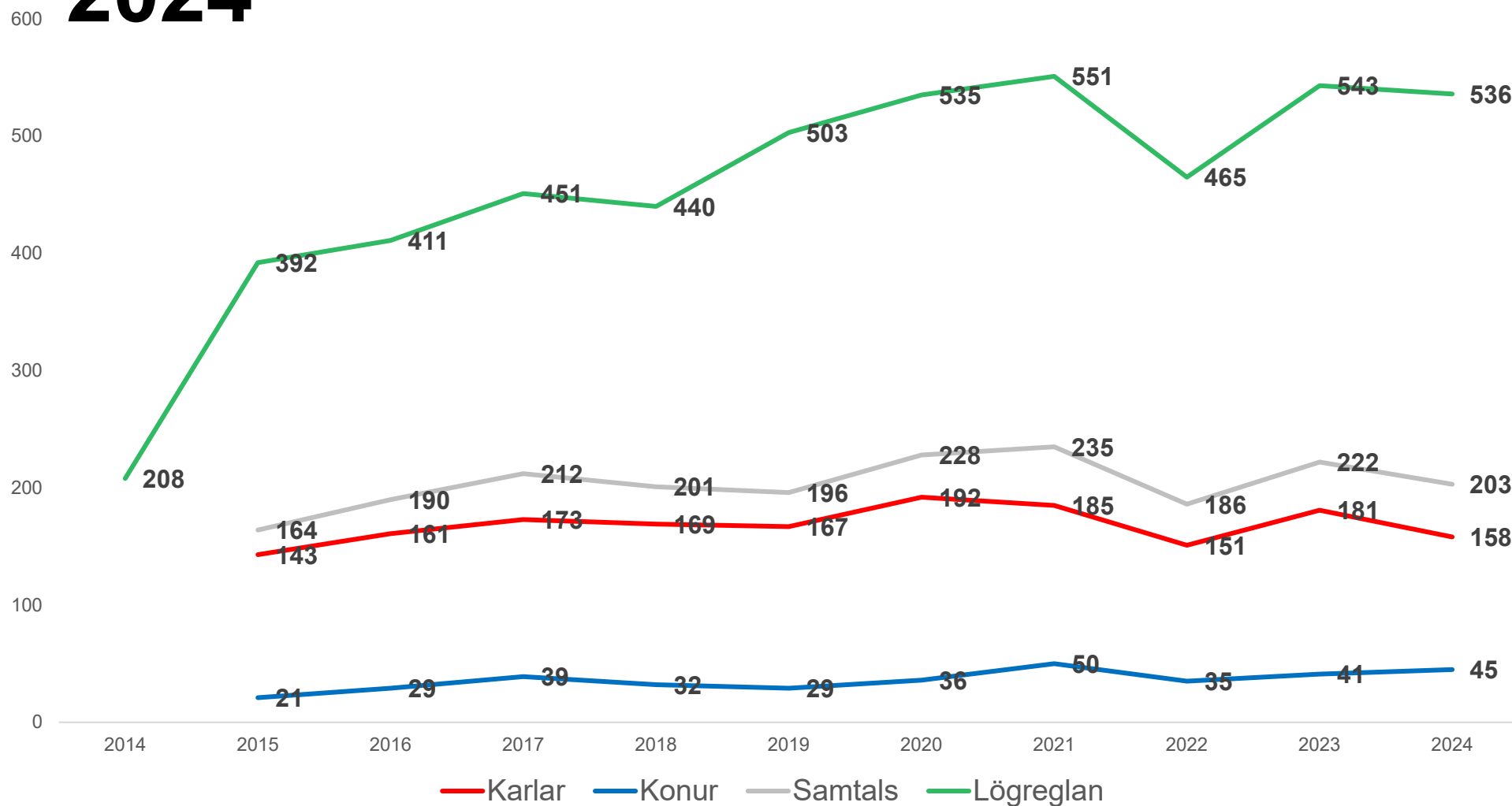

Leiðarljós Reykjavíkurborgar í þessari vinnu er mannréttindastefna borgarinnar

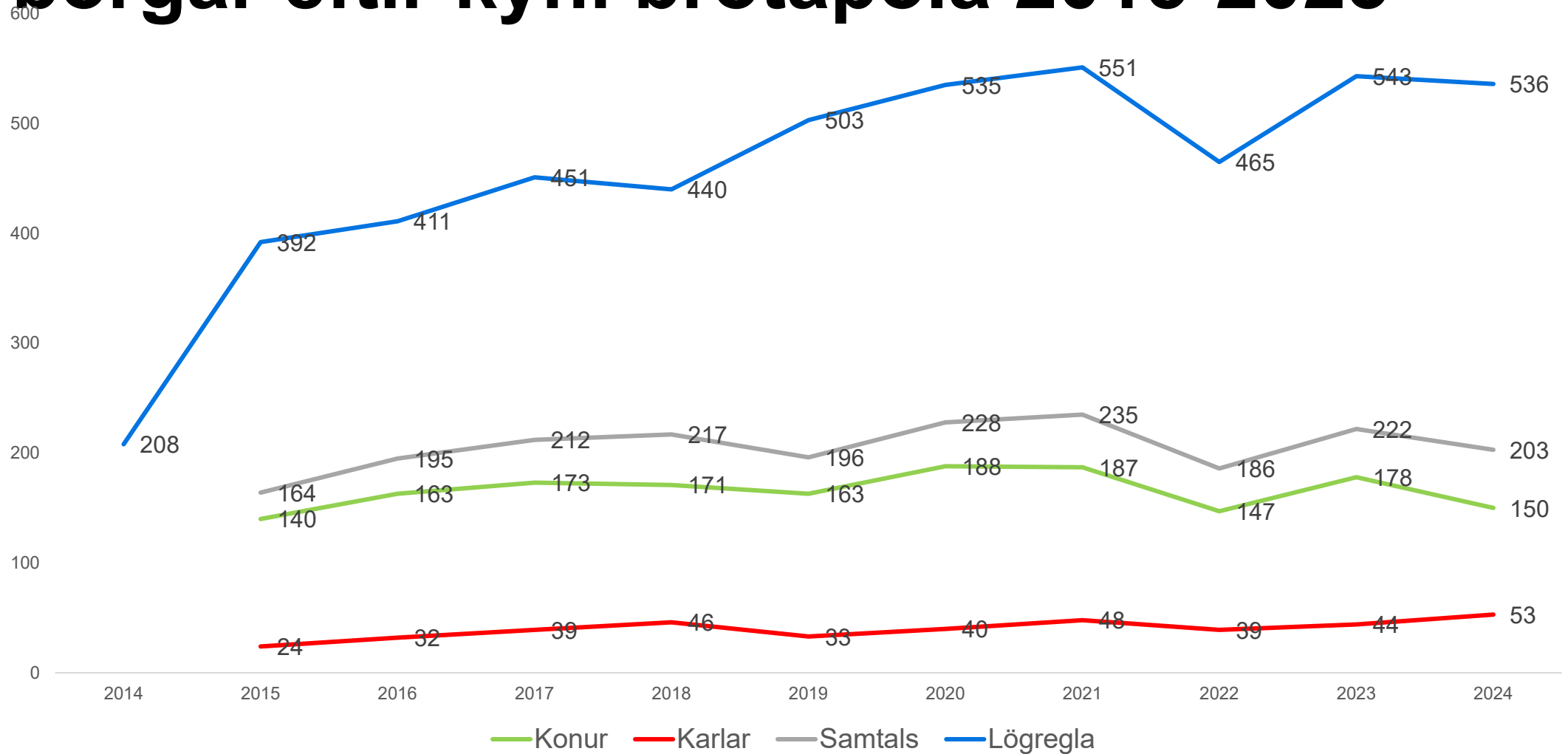

Fjöldi útkalla lögreglunnar (frá 2014) og Reykjavíkurborgar eftir kyni gerenda 2015-2024

Fjöldi útkalla lögreglunnar og Reykjavíkurborgar eftir kyni brotapolá 2015-2023

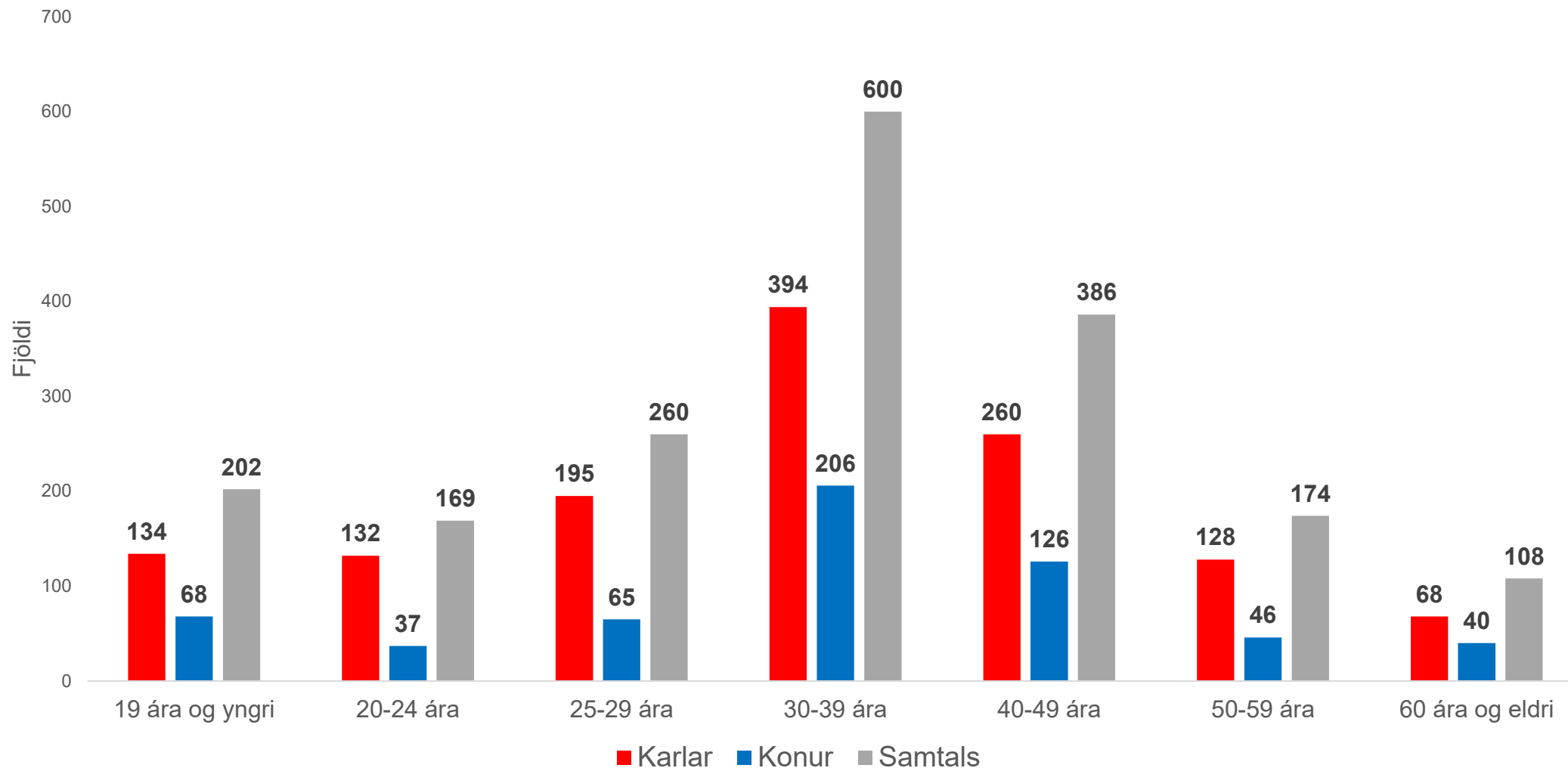
Hlutfall útkalla borgarinnar af útköllum Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu

Ár	Lögr.	Rvk.	% Rvk. af útköllum lögreglu
2014	208		
2015	392	164	42%
2016	411	195	47%
2017	451	212	47%
2018	440	201	46%
2019	503	196	39%
2020	535	228	43%
2021	551	235	43%
2022	465	186	40%
2023	507	222	44%
2024	536	203	38%

2025			
	Lögregla	R.borg	Hlut-fall
Janúar	49	24	49
Febrúar	45	20	44
Mars	44	16	36
Apríl	44	20	45
Maí	49	14	29
Júní	42	19	45
Júlí	41	18	44

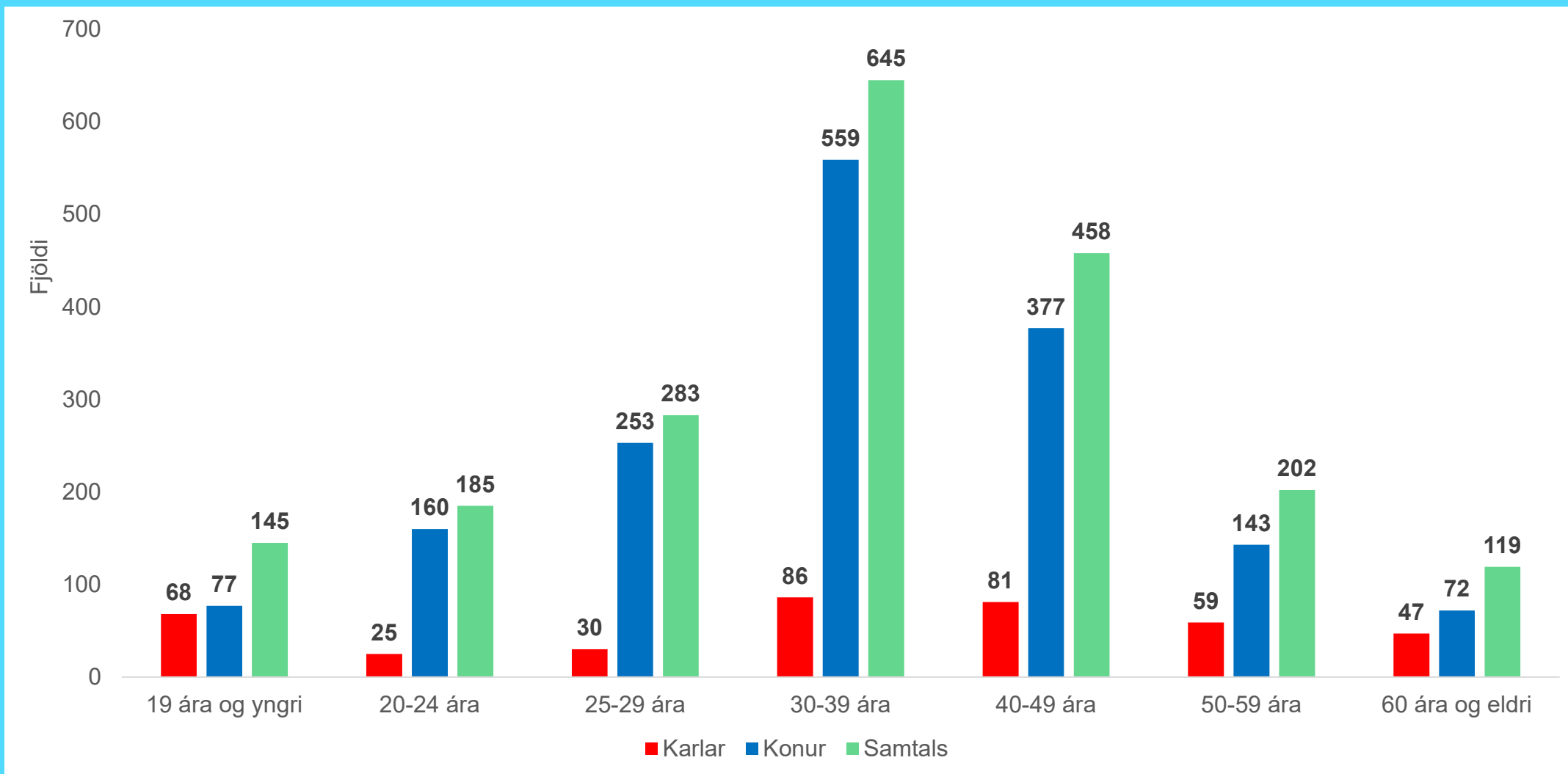

Samanlagður fjöldi útkalla tímabilið 2015-2024 eftir kyni gerenda og aldursbilum

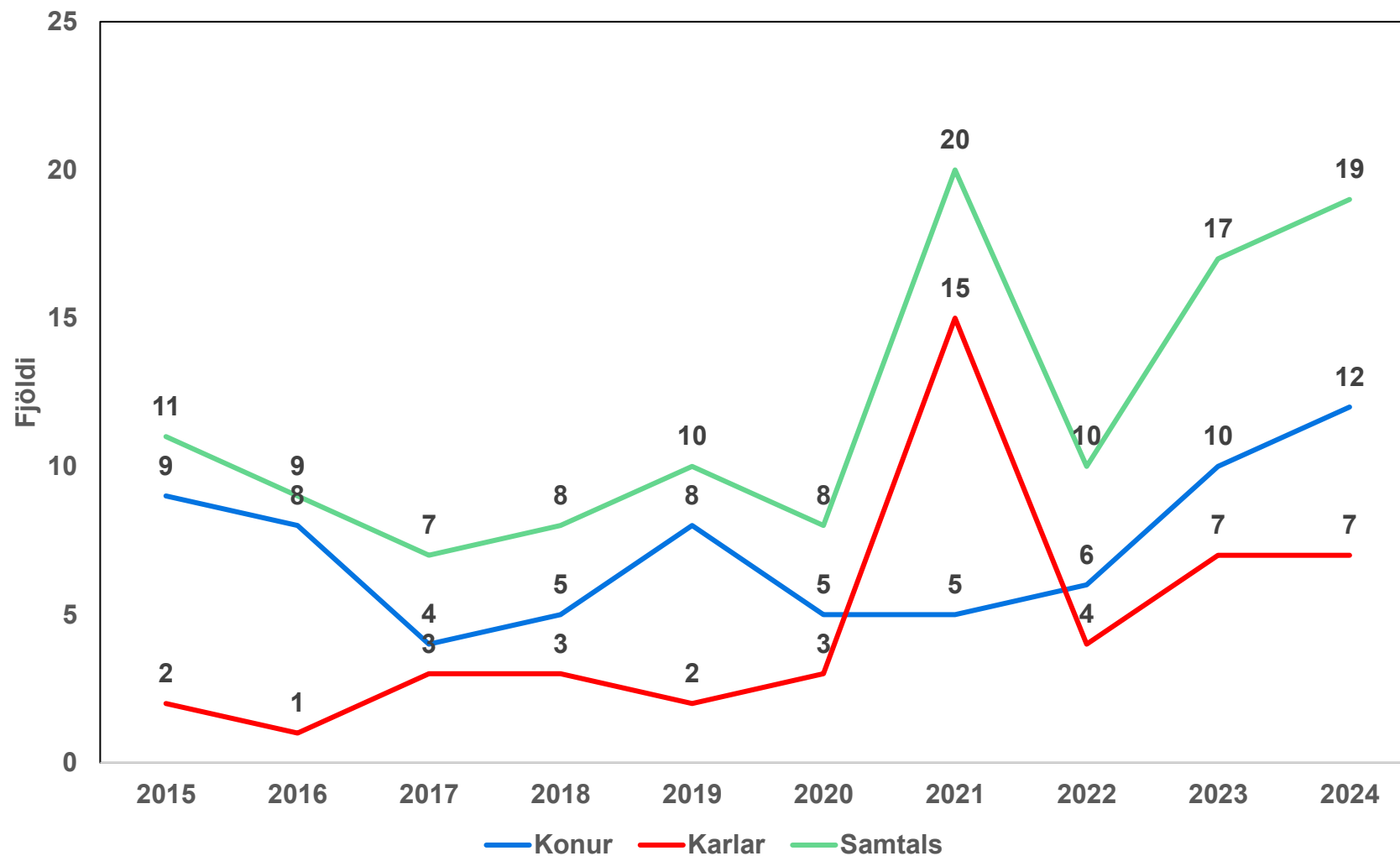

Samanlagður fjöldi útkalla 2015-2024 eftir kyni brotapola og aldursbilum

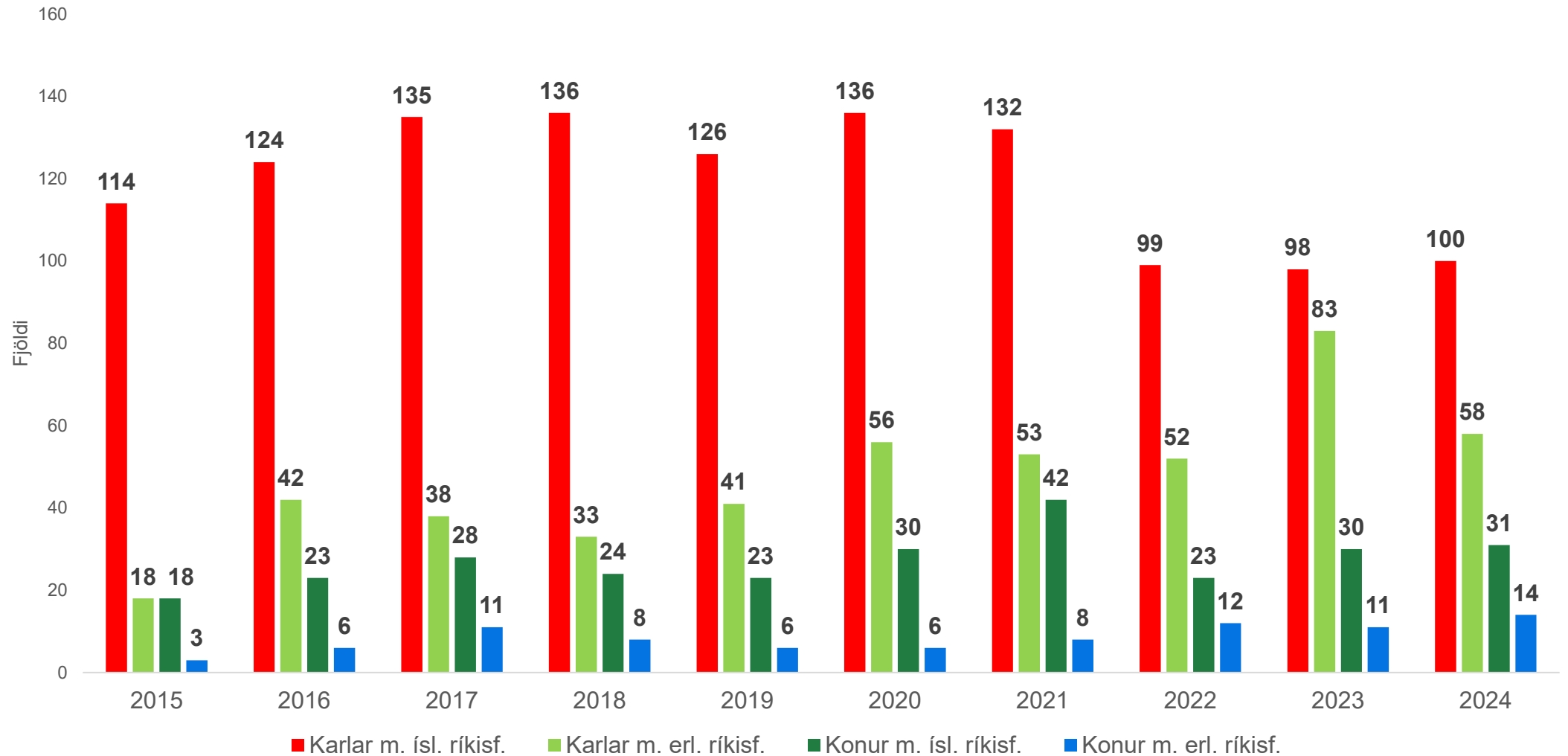

Fjöldi útkalla borgarinnar 2015-2024 þegar brotapolar eru 60 ára og eldri

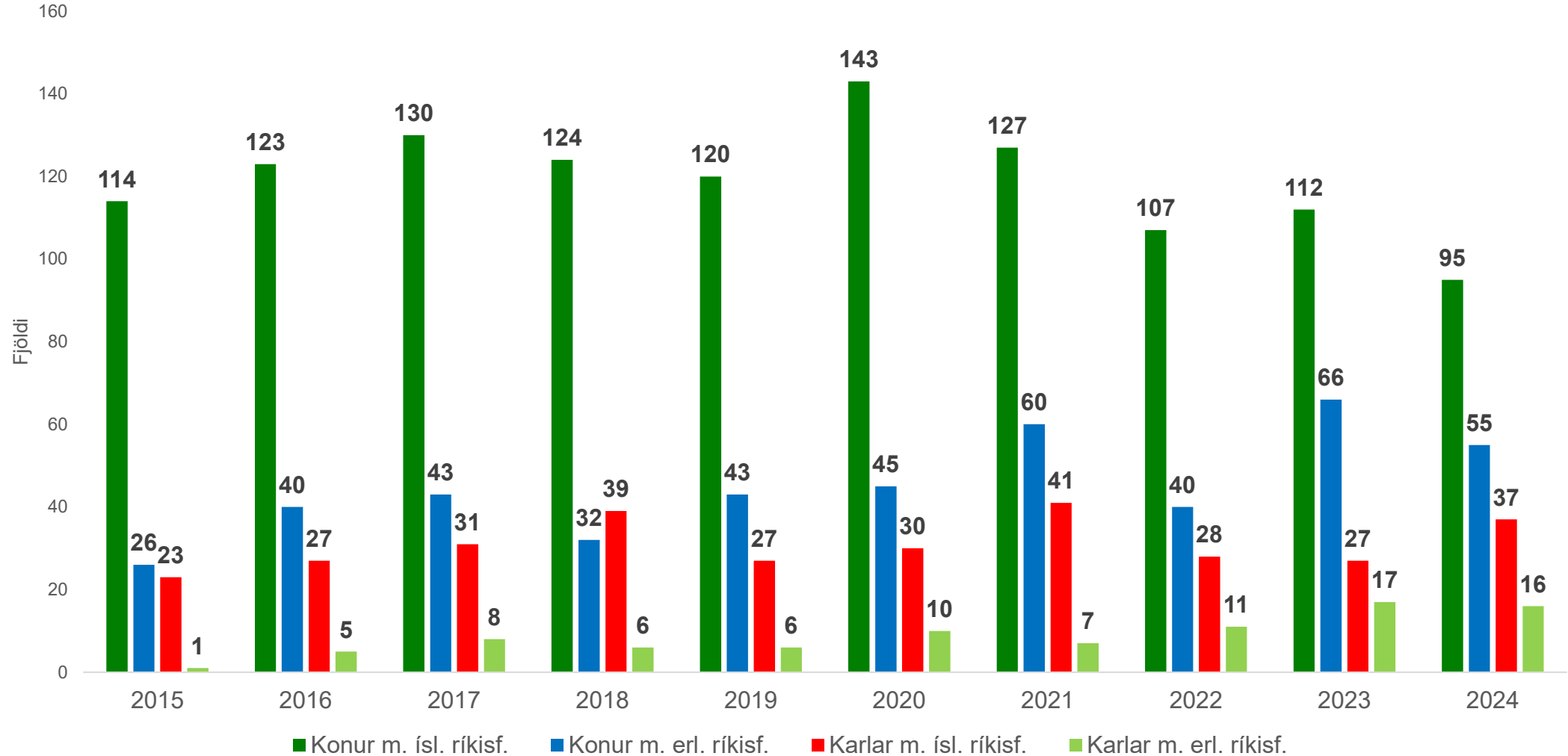

Fjöldi gerenda eftir kyni og íslensku/erlendu ríkisfangi 2015-2024

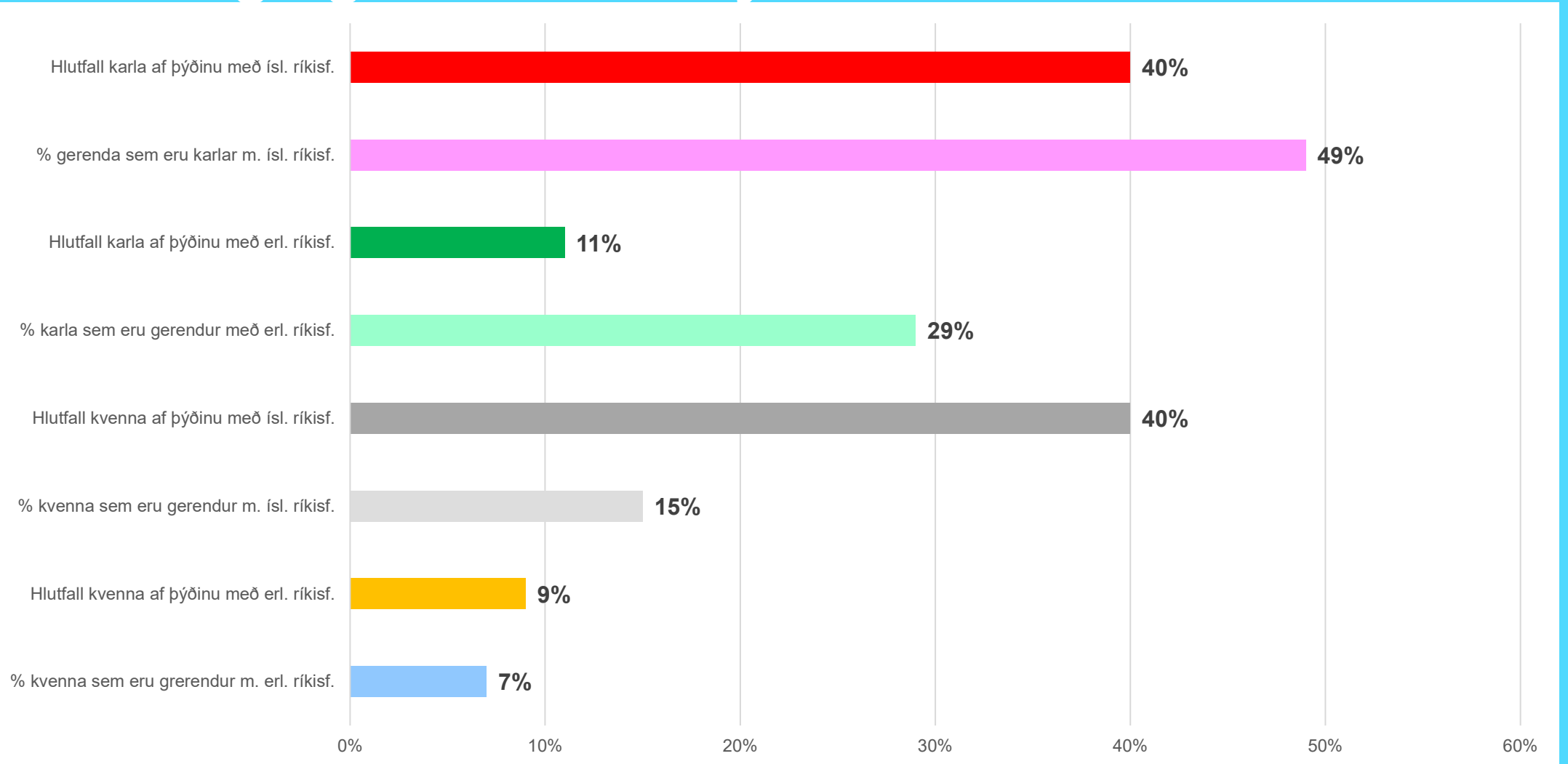

Fjöldi brotápola eftir kyni og íslensku/erlendu ríkisfangi 2015-2024

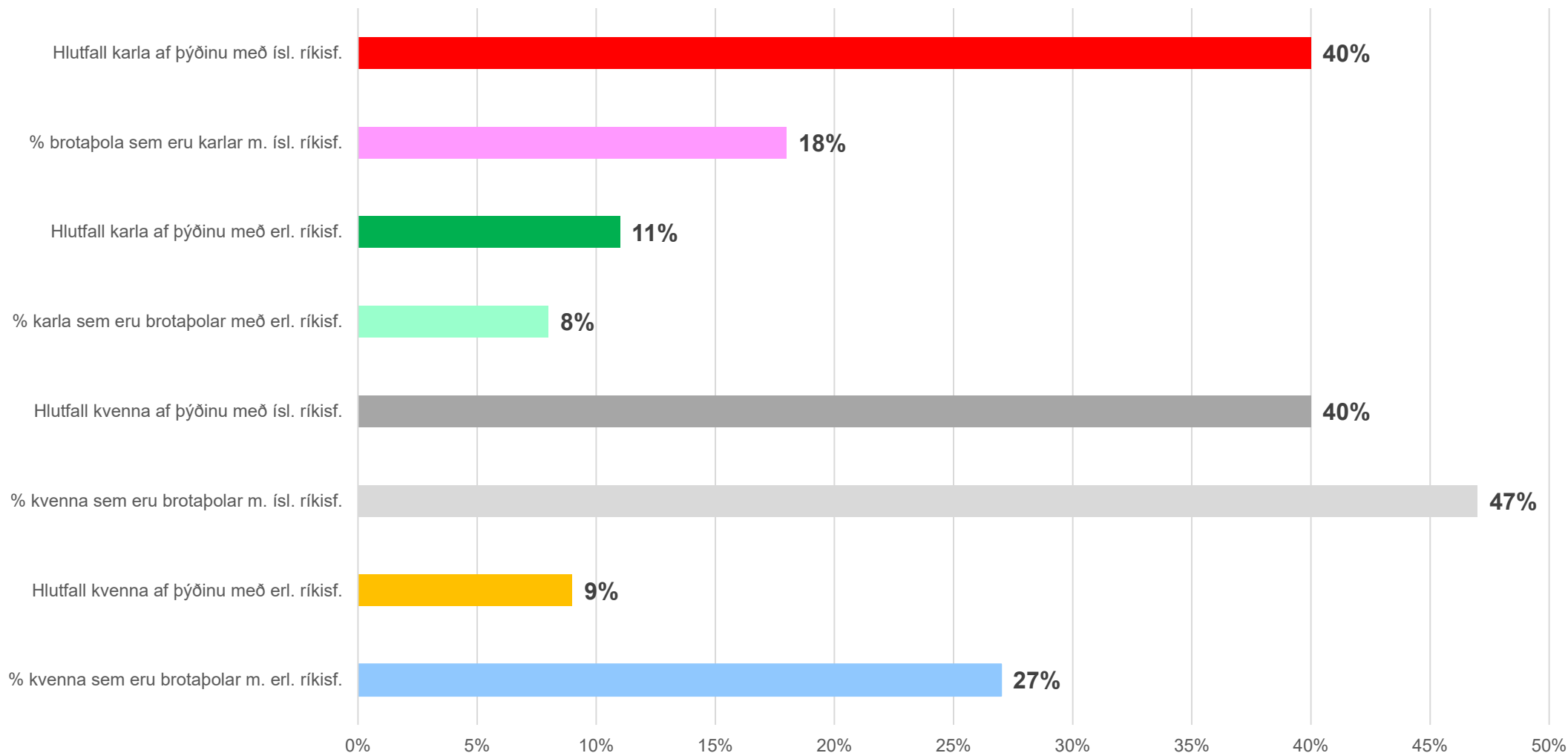

Hlutfall karla og kvenna með íslenskt og erlent ríkisfang af þýðinu í Reykjavík og hlutfall gerenda með íslenskt ríkisfang og erlent eftir kyni árið 2024

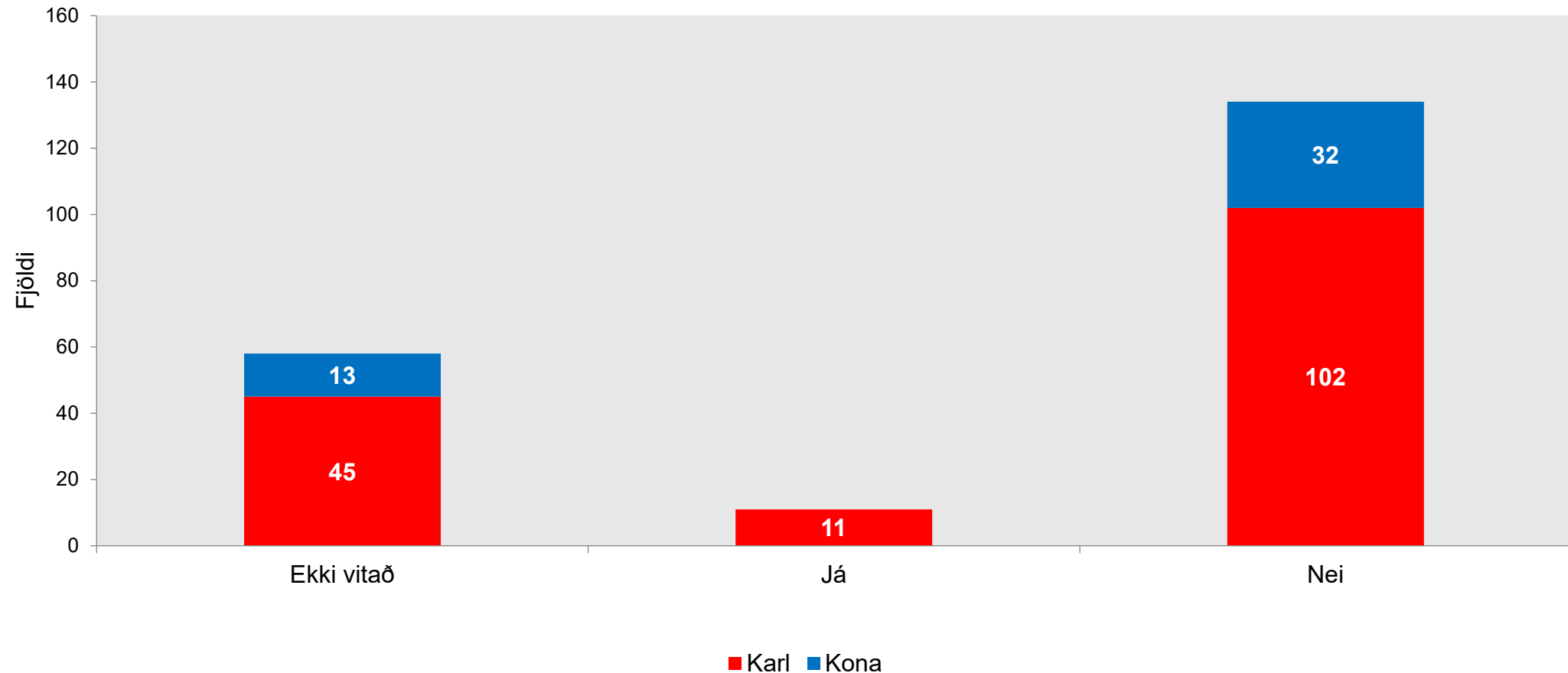

Hlutfall karla og kvenna með íslenskt og erlent ríkisfang í Reykjavík og hlutfall brotápola með íslenskt ríkisfang og erlent eftir kyni árið 2024

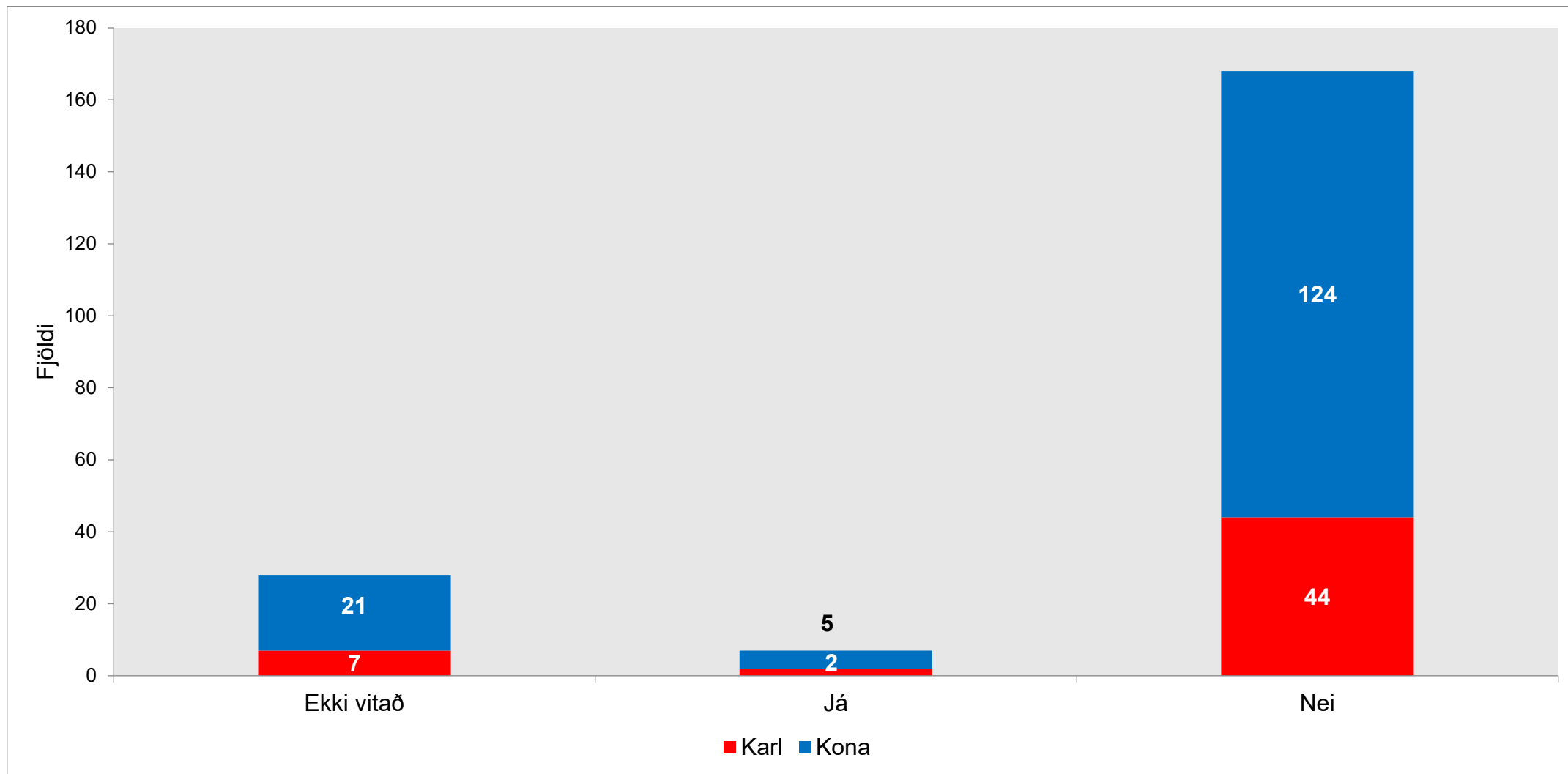

Fjöldi fatlaðra og ófatlaðra gerenda eftir kyni í útköllum borgarinnar 2024

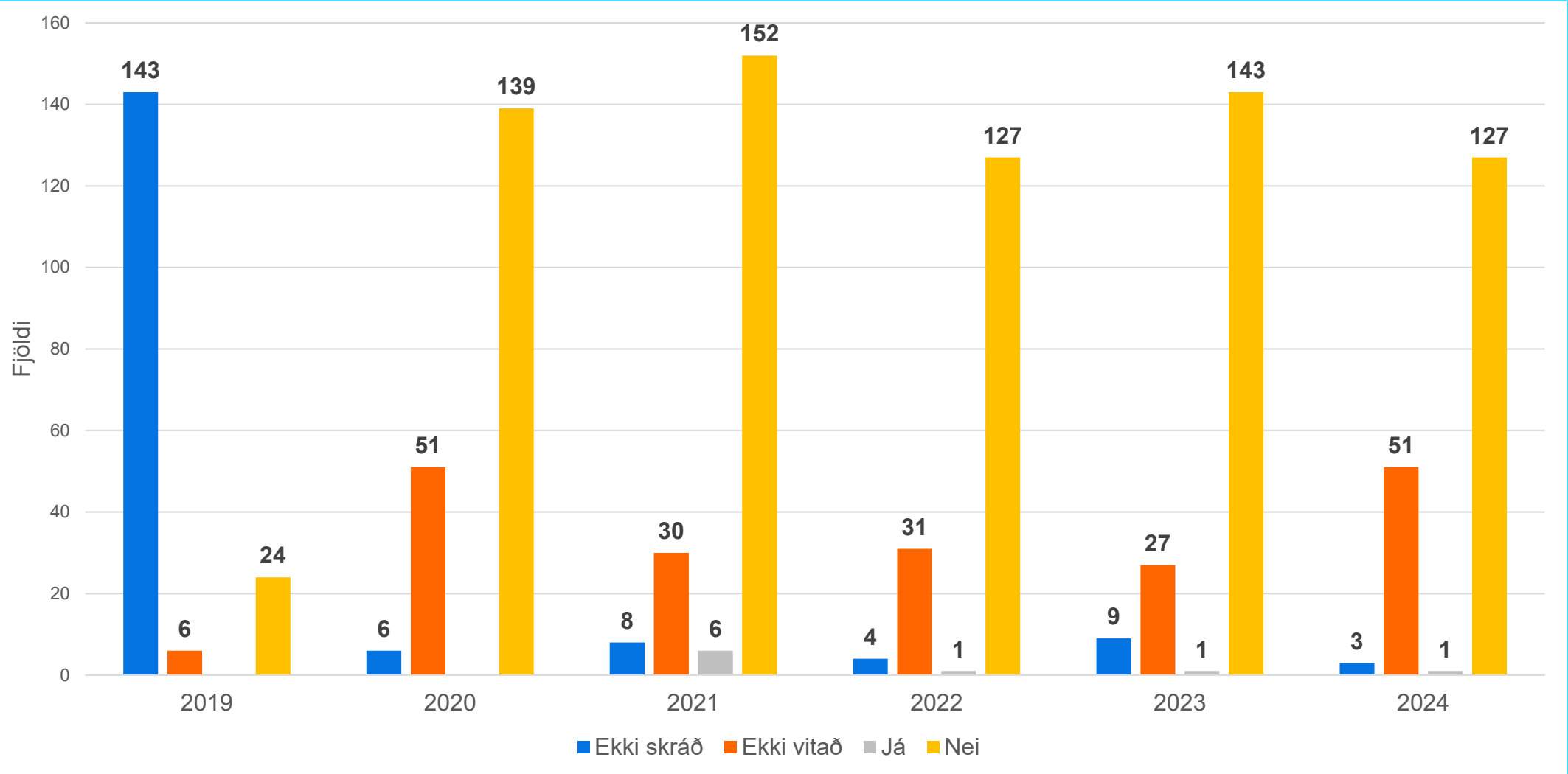

Fjöldi fatlaðra og ófatlaðra brotþola eftir kyni í útköllum borgarinnar 2024

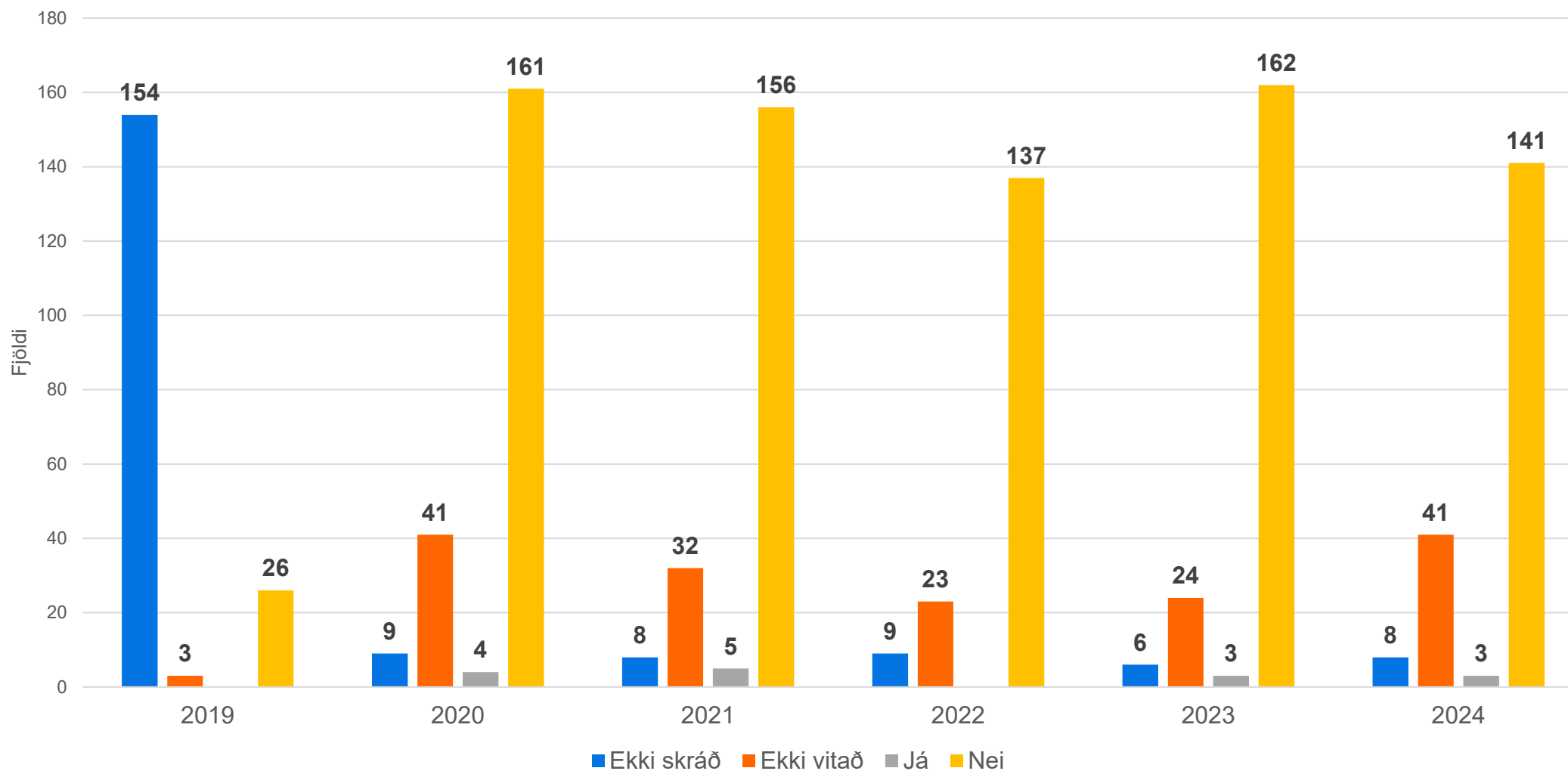

Fjöldi hinsegin gerenda 2019-2024

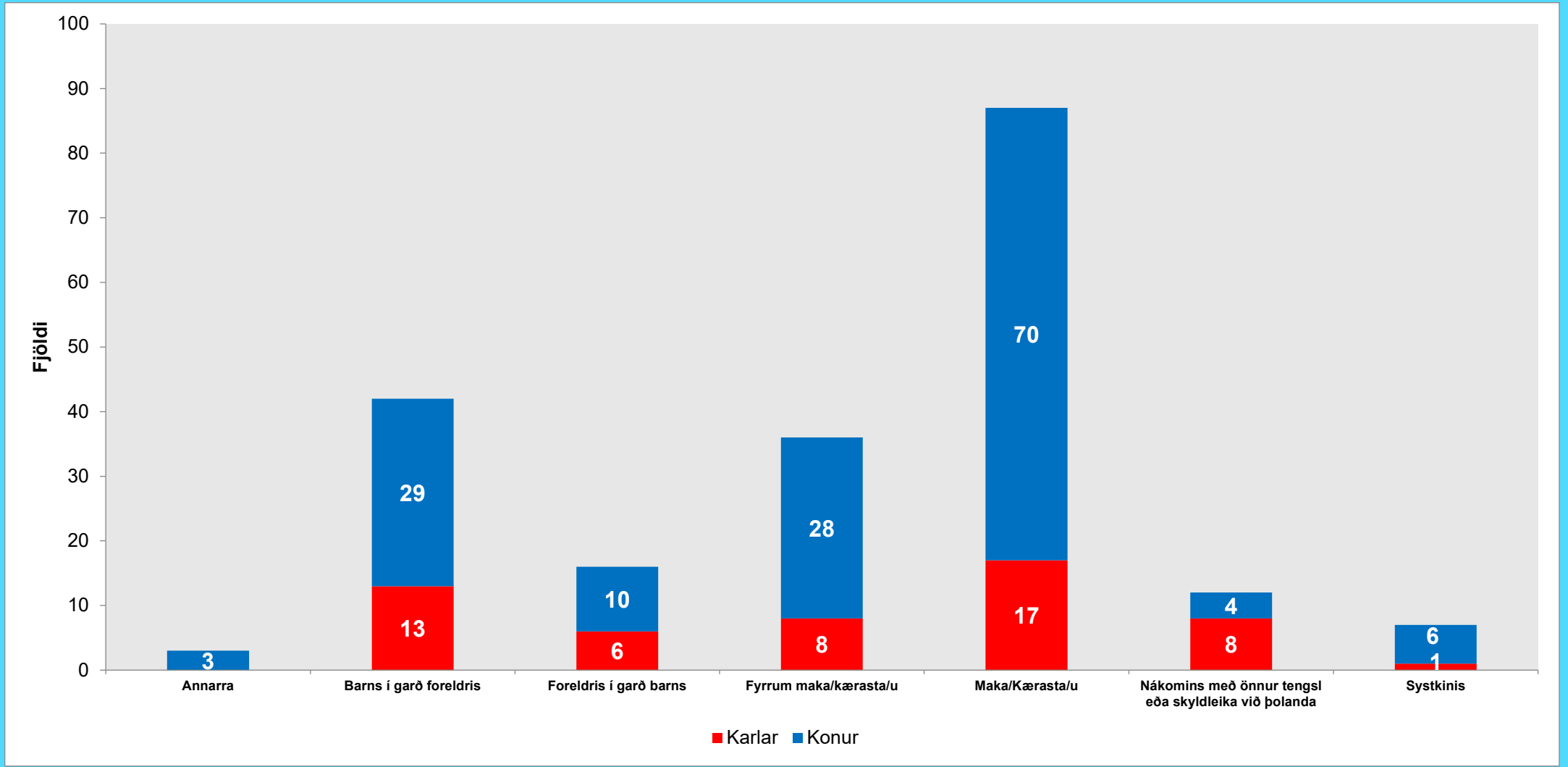

Fjöldi hinsegin brotápola 2019-2024

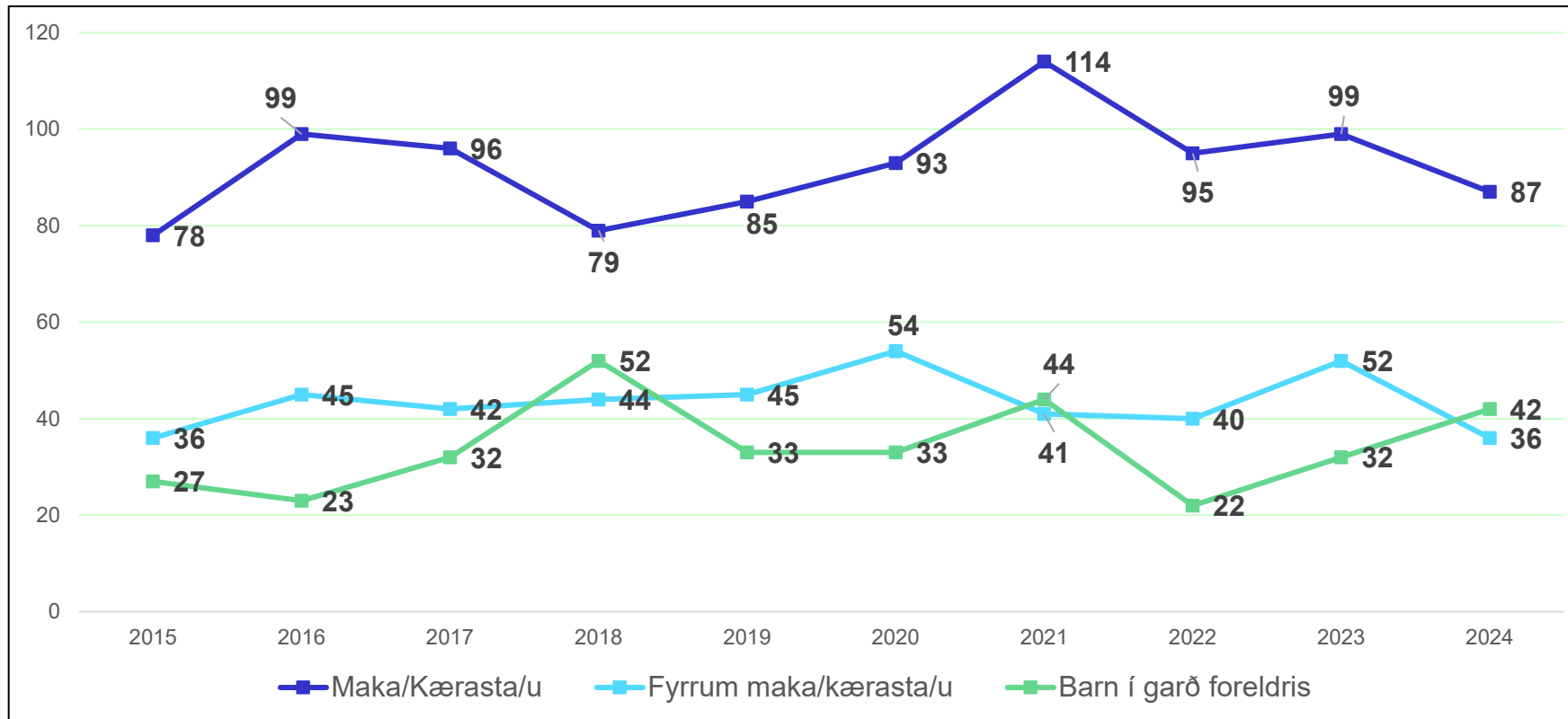

Tengsl gerenda og brotápola, ofbeldi af hálfu hvers eftir kyni brotápola 2024 í útköllum borgarinnar

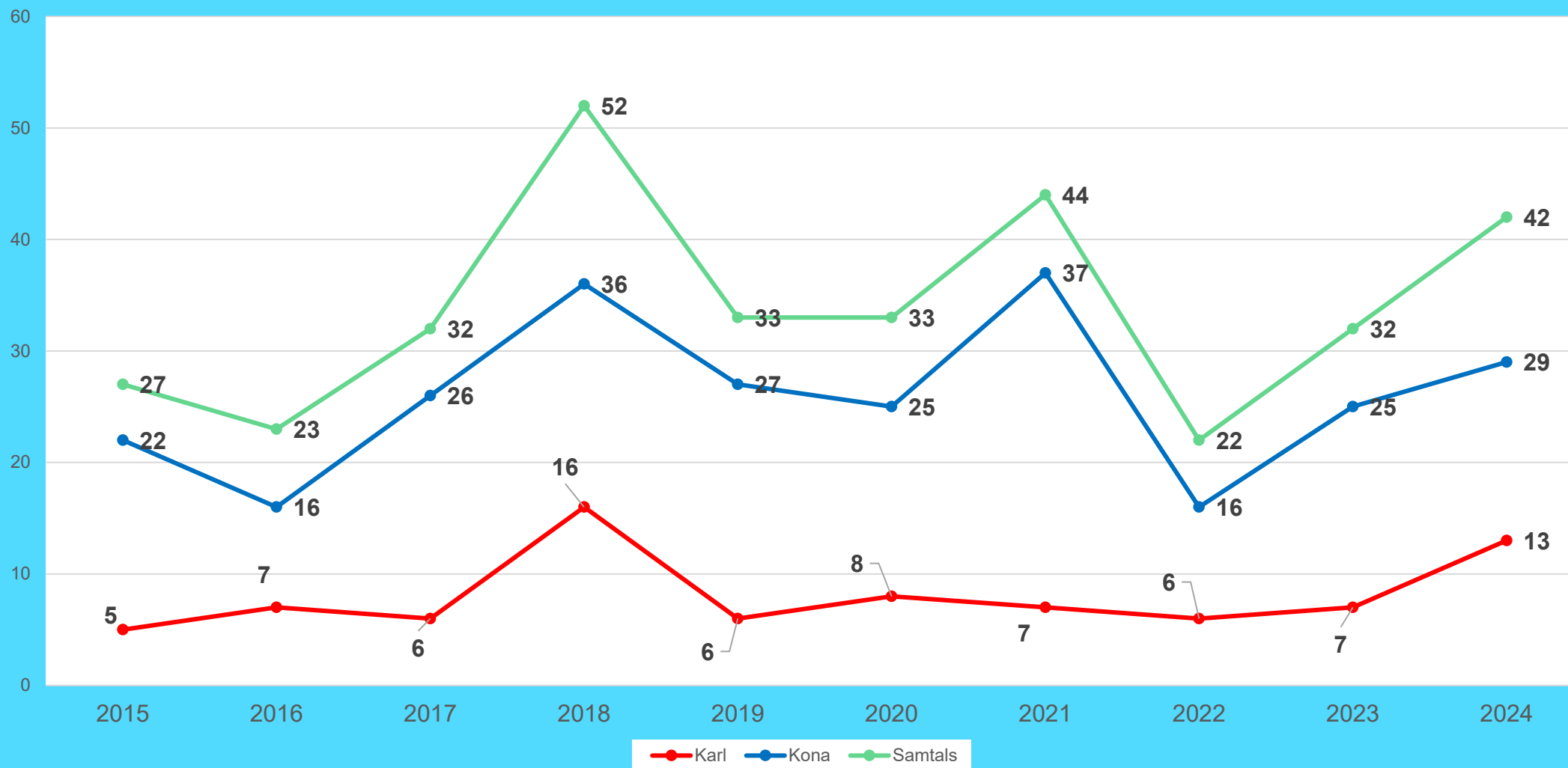

Tengsl gerenda og brotþola í útköllum Reykjavíkurborgar. Ofbeldi af hálfu hvers eftir kyni brotþola 2015-2024 í útköllum borgarinnar. Þrír stærstu „hóparnir“

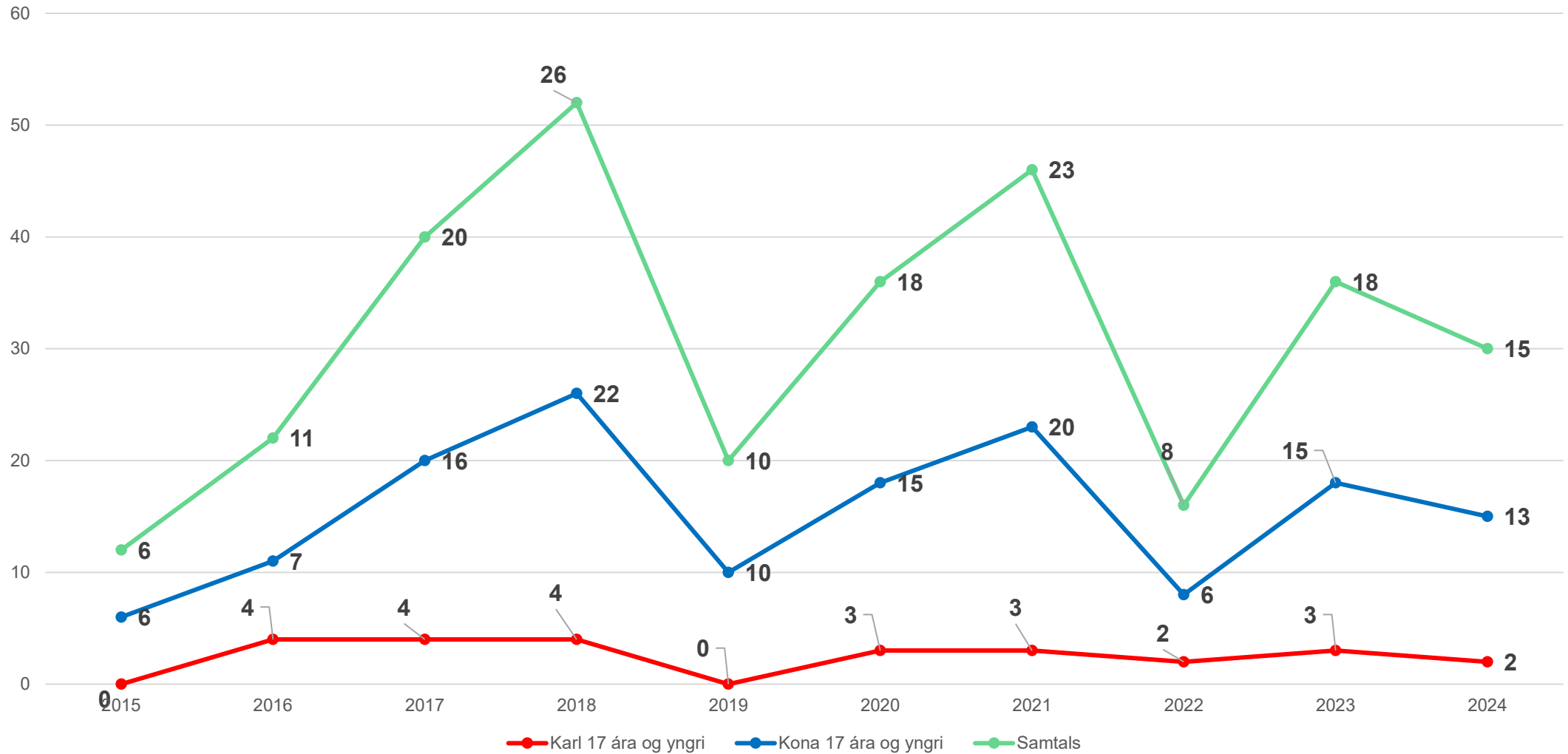

Fjöldi útkalla Reykjavíkurborgar vegna barna á öllum aldri sem beita foreldra ofbeldi greint eftir kyni

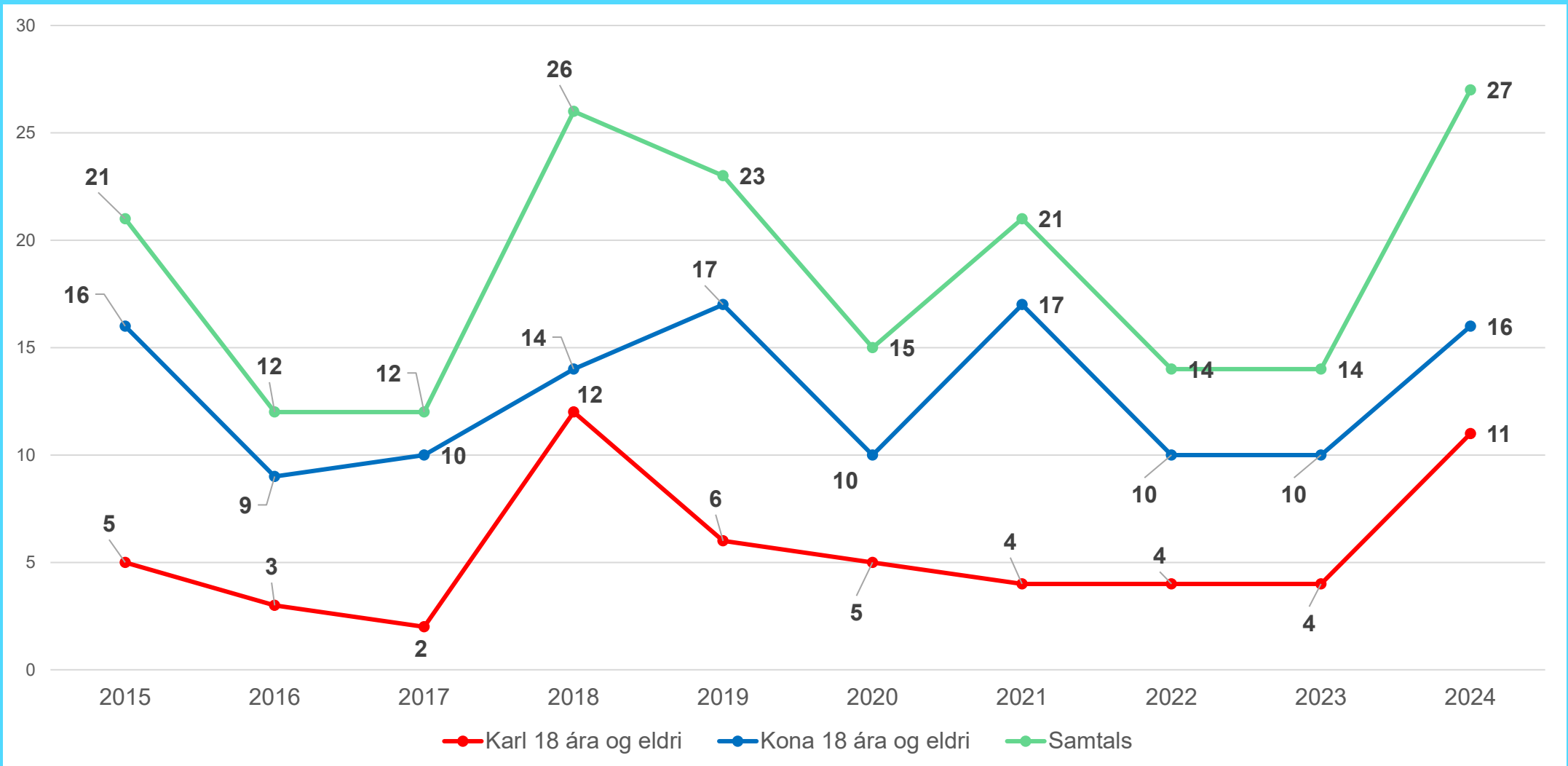

Fjöldi útkalla vegna barna 17 ára og yngri, kyngreint, sem beita foreldra ofbeldi

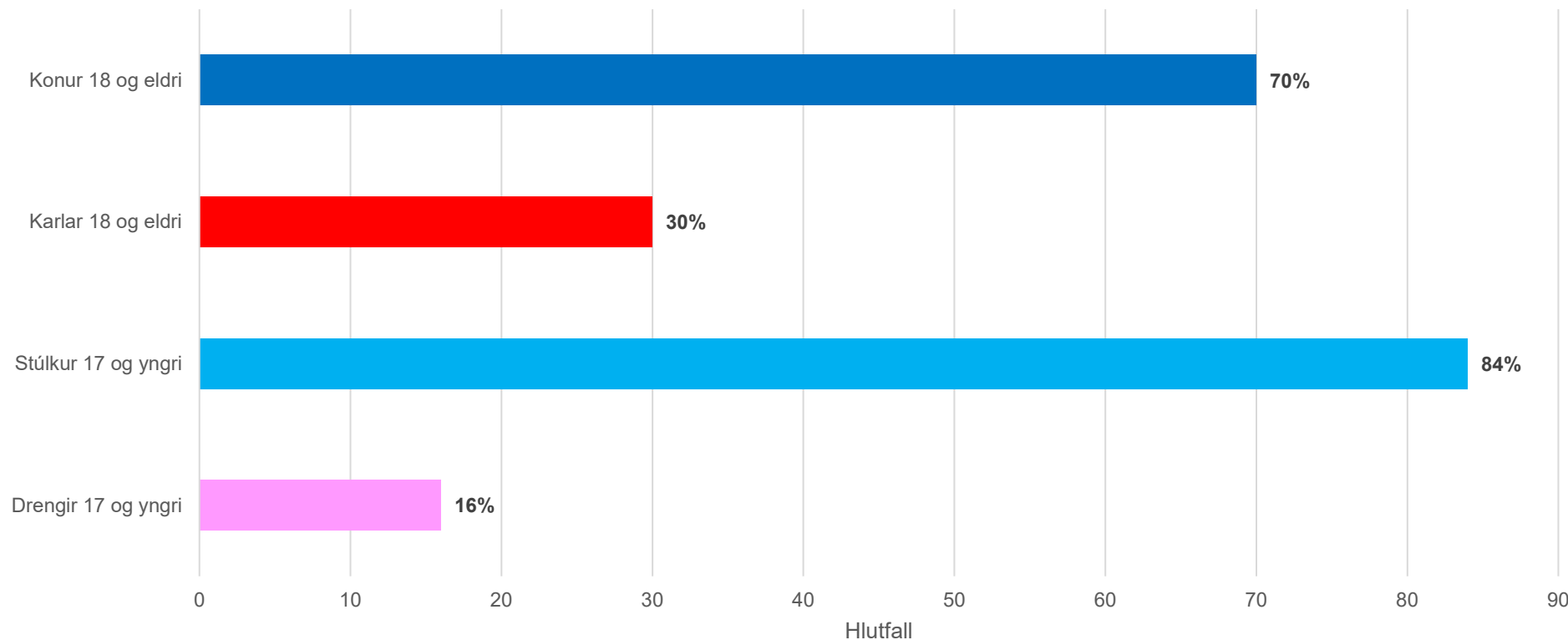

Fjöldi útkalla vegna „barna“ 18 ára og eldri sem beita foreldra ofbeldi, eftir kyni gerenda

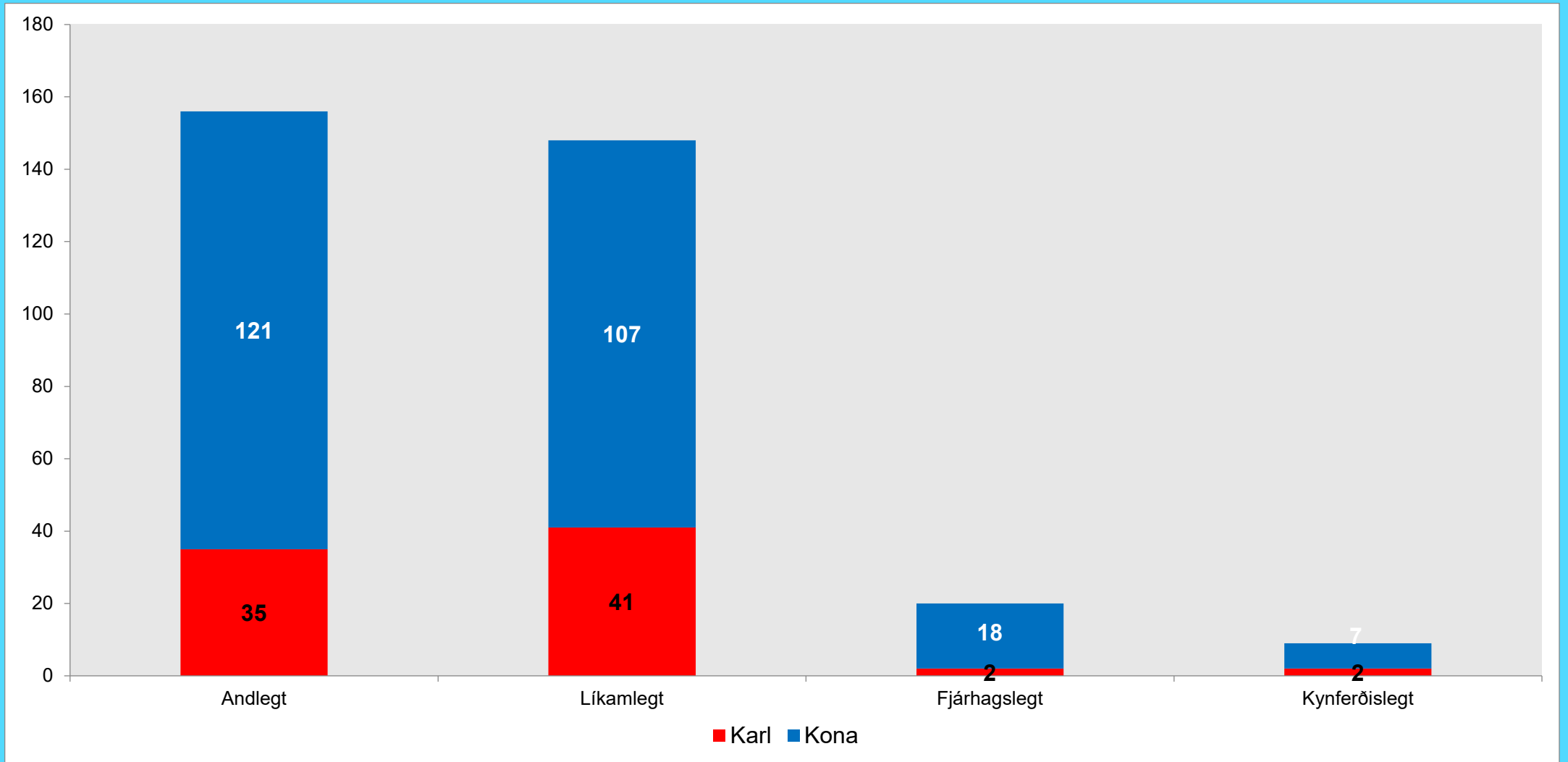

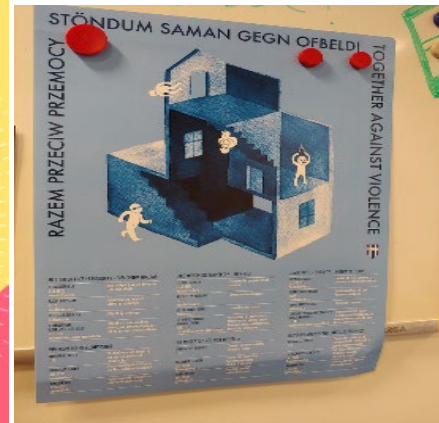
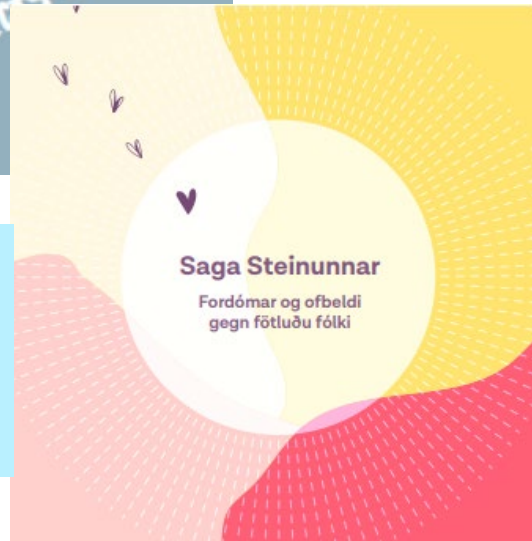
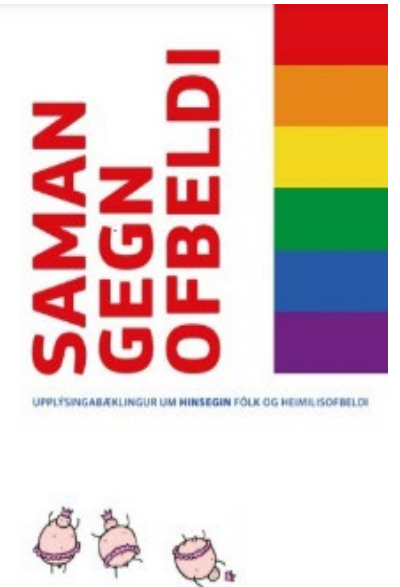
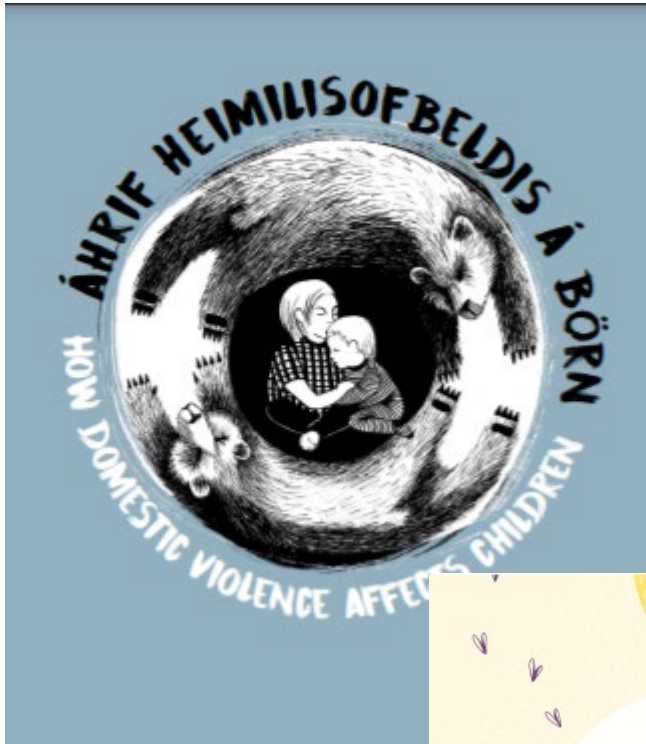
Kynjahlutfall í aldurshópnum 17 ára og yngri og í aldurshópnum 18 ára og eldri. Útköll borgarinnar vegna barna sem beita foreldra ofbeldi

Tegund ofbeldis eftir kyni brotapolá 2024

Sjá alls konar efni hér:
<https://reykjavik.is/saman-gegn-ofbeldi>

Takk fyrir